

VI ÄR GENOM ATT VI LÄR

Bildningssyn

Fastställd av Equmeniakyrkans styrelse

mars 2016

Equmeniakyrkan – En kyrka för hela livet där mötet med Jesus Kristus förvandlar – mig, dig och världen

Postadress: Box 14038, 167 14 Bromma
Besöksadress: Gustavslundsvägen 18, Alviks torg, Bromma
Telefon: 08-580 031 00
e-post: info@equmeniakyrkan.se
equmeniakyrkan.se
www.facebook.com/Equmeniakyrkan

Equmenia – Där barn och unga växer i gemenskap med varandra och Jesus

Postadress: Box 14038, 167 14 Bromma
Besöksadress: Gustavslundsvägen 18, Alviks torg, Bromma
Telefon: 08-58 00 32 00
e-post: info@equmenia.se
equmenia.se
www.facebook.com/Equmenia

VI ÄR GENOM ATT VI LÄR

INLEDNING

Jesus gick vid Gennesarets sjö och kallade lärjungar med ett enkelt och rakt: *Följ mig*. Det är utgångspunkten och det unika med synen på bildning i kristen tradition. Efterföljelsen är ett mönster och vår utmaning som berör hela livet. Här ställs frågor hur vi blir mer lika Jesus. Hur delar vi kunskap, erfarenheter och perspektiv och vad innebär en vandring med Jesus för våra liv?

Bildningsarbetet är centralt i Eumenia och Eumeniakyrkan. Den strategiska plattformen uttrycker att kyrkan vill:

– erbjuda grogrund för livets växt där varje människa utvecklas i lärjungaskap, ansvarstagande och kärlek.

Det innebär att "det livslånga lärandet" gör oss mer rustade för våra liv, vårt lärjungaskap, det goda samtalet och förvaltarekapet.

Bildning handlar om utveckling av personlighet, förmågor och förhållningssätt. Det som följer av studier, vårt samlande av erfarenhet och det vi lärt oss. Bildning inbegriper därmed den kunskap som blir en del av vår personlighet.

Såväl det formella som det icke-formella lärandet bidrar till bildning. Det handlar om en ständigt pågående livslång process. Utifrån vad vi läst, bearbetat och varit med om hjälper oss bildning att bygga egna tankesystem, placera det vi lärt oss i sammanhang och utifrån detta göra nya antaganden.

Det livslånga lärandet är både individuellt och gemensamt. Vi bildas tillsammans. Därför skulle bildning kunna sägas vara – *vi är genom att vi lär*. Eftersom människan är formad att växa är varandet inte statiskt. I stället knyter vi begreppet nära det bibliska lärjungaskapet, eller som aposteln Paulus uttrycker det: *Jag lever, fast inte längre (bara) jag själv, det är Kristus som lever i mig. Gal 2:20.*

1. BILDNINGSSYN

Eumeniakyrkan och Eumenia vilar på en tradition att skapa rum för personlig växt – enskilt och tillsammans. Vår syn på bildning hämtar vi från Bibelns berättelser, särskilt i evangelierna. Jesus bjöd människor med sig på den vandring som förvandlar människor i ett lärjungaskap som kan förvandla världen.

Bildningens förebild – Guds bild

Allt bildningsarbete utgår ifrån att se människan som öppen för världen, villig till dialog och i samtal. Människan är bildbar och bär resurser som utvecklas i mötet med andra. Bildning går tillbaka till den kristna mystikens *imago Dei* (Guds bild), den bild människan strävar mot i sin bildningsprocess.

Bildning är grundläggande i den kristnes tro och liv.

Varje människa är skapad till Guds bild och att leva i gemenskap med Gud, andra människor och med hela skapelsen. Jesus kom för att påbörja återställelsen av skapelsen. Att vara kristen är att bli lik Kristus, låta sig formas av Gud och därmed är bildning en del av denna process.

Bildning hjälper oss att se Gud, världen, varandra och oss själva på nya sätt

Bildningen öppnar för det okända och hjälper oss att möta det främmande. Jesus uppmanar oss att se varje individ. Kyrkans uppdrag är att erbjuda möten med Gud så att varje människa förstår att hon är sedd och älskad och har styrka att ta ansvar för sitt liv.

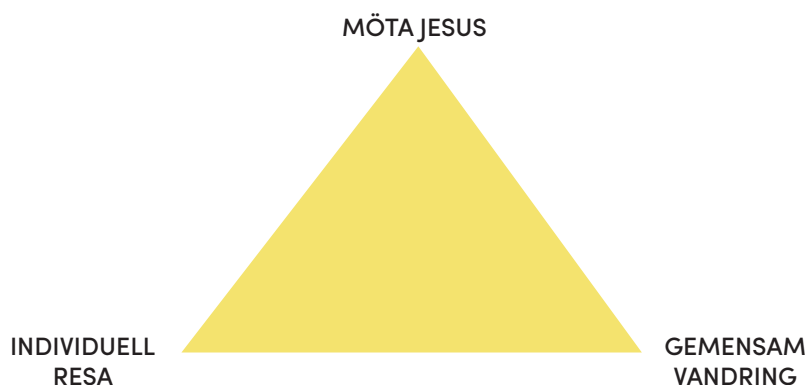
Bildning är vår gemensamma resa

I kyrkans tradition finns en stark kraft i hur vi stödjer varandra och skapar rum för växt. Vi har ett tydligt centrum – Jesus Kristus – som utmanar oss att tillsammans gestalta Guds rike i varje ny tid. I vandrigen med Jesus växer världen. Bildning är därför en gemensam resa där vi mognar i mötet med oss själva, varandra och Gud.

2. BILDNINGENS TEOLOGI

Vi är skapade i Guds bild. Vi växer och mognar för att bli de vi är tänkta att vara. Genom bildning förvandlas, förnyas och utmanas vi till växande och livslångt lärande i gemenskap med varandra och den treenige Guden. På så sätt är bildning en del av Guds skapande. I vårt lärjungaskap skapas förutsättningar att växa i uppgiften att vara människa och gemenskap i ordens djupaste mening.

Ett sätt att beskriva det här är genom en bildningstriangel. Den visar på samspelet mellan att möta Jesus, vår individuella resa och vår gemensamma vandring. Tro, liksom bildning, är personligt. Vi har ett stort egenansvar för denna tro. Den vårdas inom gemenskapen genom samtalet och det gemensamma sökandet. Kyrkan är gudsfolket som söker sin väg.

Equmeniakyrkan och Equmenia står i en tradition där lärandet är fritt och frivilligt. Drivkraften till lärandet börjar alltid i den enskilda människan och växer i gemenskapen. Det ger henne makten över det egna livet så att hon frigörs till handling. Det är också evangeliets ärende. Utmaningen är att se människan. Jesus mötte människor. Han erbjöd vandring och mötesplatser för alla som längtade och ville fördjupa sina liv. I varje möte är hans hälsning *kom som du är – och bli den du är tänkt att vara*.

Ett grundläggande drag i lärjungaskap handlar därför om lärande som ger redskap att förstå livet liksom språk för tro och hopp.

Bildning...

- har ett grundläggande drag av lärjungaskap
- ger växtkraft genom delaktighet, relationer, berättelser och upplevelser
- hjälper oss upptäcka de gåvor Gud lagt i oss så vi blir de vi är skapade att vara
- hjälper oss höra vår tids rop och svara på vår tids utmaningar
- utmanar oss att forma en ny livsordning, där var och en kommer till sin rätt

Kristus kallar oss till delaktighet med allt skapat. Då sker förvandling av mig, dig och världen.

3. VÅR BILDNINGSHISTORIA

I vår egen historia, tillsammans med den svenska folkrörelsetraditionen, finns en stark berättelse om bildning och tilltron till människans förmåga till utveckling. Mer eller mindre omedvetet växte insikten att det är vi, enskilt och tillsammans, som formar grunden för vår tro och gemensamma framtid. Genom att studera Bibeln – under studier, samtal och bön – lät man sig förvandlas av tron. Lusten till kunskap väcktes och bildningsarbetet bidrog till att människor bemyndigades och befriades till handling.

Bildning, lärande och undervisning har således alltid varit en viktig del i Equmeniakyrkans bildarsamfund och Equmenias grundarorganisationer. Det var också därför man bland annat startade söndagsskolor, barn- och ungdomsarbete, studiecirklar, ledarutbildningar, folkhögskolor, och pastors-, missionärs-, diakon- och fritidsledarutbildningar. Equmenias grundarorganisationer bildade Frikyrkliga studieförbundet, idag Studieförbundet Bilda. Ur samfundens pastorsutbildningar har Teologiska högskolan Stockholm vuxit fram. Samfunden och ungdomsorganisationerna hade egna undervisningsavdelningar och bokförlag som gav ut tidningar och böcker. Församlingarna utmanades att bygga upp egna bibliotek och köpa in böcker för att förstå Bibeln och omvärlden. Värdet av reflektion, gemensamma studier och samtal påtalades och genom scoutarbetet påmindes om vikten att lära genom att göra – *learning by doing*.

Vår syn på bildning har inneburit och innebär alltjämt att alla ska delta på sina villkor. Bildningen hjälper oss också bära och förstå vår historia.

VRAKGODS

*Havet bygger ett eget hus
stormen samlar årets minnen
bryr sig mindre om härkomst
tänker framåt och utopiskt
med bara fantasin som gräns.*

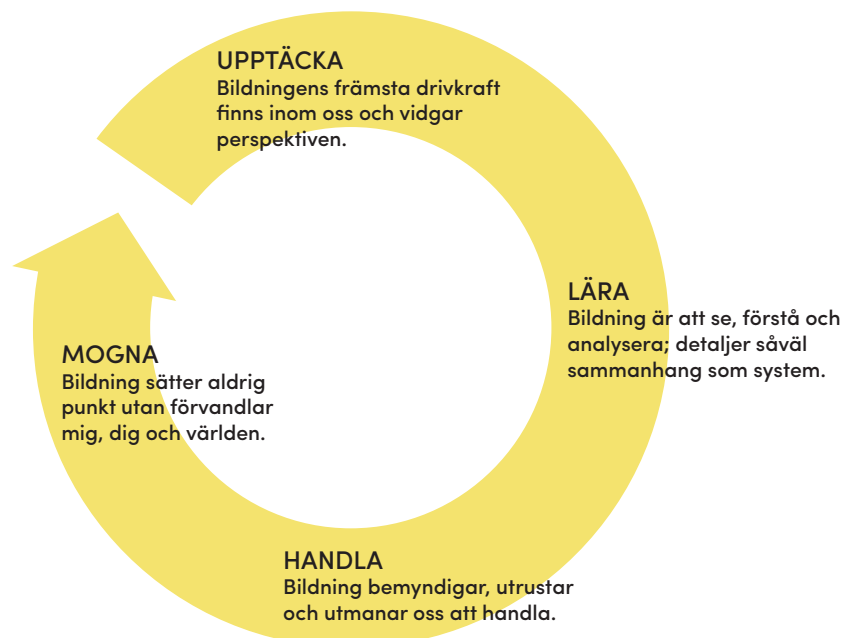
*Historien skriver elitens berättelse
men kan egentligen bara byggas
av de som inte brydde sig om
att stensätta sina livs minnen.*

*Människan är på en lång resa
bär generationers minnen
och växer i sin egen tid
för att utmanas av sina inre drömmar
och sträva efter att bli det hon kan vara*

PA Sahlberg

4. BILDNINGENS PROCESS

Equmeniakyrkan och Equmenia ser bildning som en ständigt pågående livslång process. Kunskap är viktig och är ett verktyg för att nå målet – bildning. I bildningens process ryms förståelse för hur kunskap hjälper oss att se oss själva i nytt ljus och insikt i hur vi kan förhålla oss till varandra och den värld vi är en del av.

Bildningens process påminner om vårt större uppdrag. Bildning inbegriper reflektion där vi om och om igen upptäcker, förstår, handlar och därmed mognar. Bildning förutsätter att vi utsätter oss för möten och där möter andras sanningar. Så kan också socialt, kulturellt och politiskt engagemang skapas som bidrar till tro och en förvandlad värld: En kyrka för hela livet där mötet med Jesus Kristus förvandlar – mig, dig och världen.

5. BILDNINGENS DIMENSIONER

I människans bildningsresa samlas många dimensioner av kunskap, tradition, erfarenhet, samtal och upplevelser. Tillsammans kan de utgöra grund för vår växt och mognad. Vi beskriver här några av dem.

Bildningen stärker en relationell kyrka

I möten där var och en blir sedd sker växt och utveckling. I nya testamentet förverkligas detta i möten, samtal och förändrade livssituationer vilket bidrar till det pågående helande som Gud vill med sin skapelse. Det som manifesteras genom Jesus Kristus, vår Herre. Vi möter varandra som gestaltningar av det heliga uppdrag vi alla har.

*Paulus skriver:
Godta varandra, så som Kristus
har godtagit er till Guds ära.
Rom 15:7*

*Vi är alla murbruk
tegelstenar
i vår katedral
av Ensamhet*

Ur Katedral, av Bruno K Öijer

Bildning är att se och reflektera

Utmaningen i bildningsarbetet består i att hitta vägar att upptäcka, se och skapa sammanhang. Det handlar om förmågan att se sanningen genom att reflektera över vad vi ytterst ser. I den skärningspunkten har bildningen sin grogrund och växtkraft. Det är där nya tankar prövas och nya erfarenheter skapas i relation med andra människor.

*Paulus mötte människorna i Aten
såg deras tro och sökande och sa i sitt tal på Areopagen:
Det är i Gud vi lever, rör oss och är till.*

Apg 17:28

*Två sanningar närmar sig varann,
en kommer inifrån,
en kommer utifrån
och där de möts har man en chans att få se sig själv*
Ur Preludier 1-3 av Tomas Tranströmer

Kunskap ger bildning

Kunskap går att mäta och beskrivs ofta som en inlärd teoretisk förmåga som kommer genom studier. Ofta är den linjär i meningen att nå ett visst mål eller en viss nivå. Kunskap behövs i ett bildningsarbete, men är inte målet utan verktyget. Kunskapen som ges i kyrkans undervisning och gemenskap rustar människan för ett självständigt liv och uppmuntrar till kritiskt ifrågasättande och aktivt deltagande i samhällslivet. Kunskaperfarenhet och utbildning behövs för att uppnå bildning.

Bildning uppstår då människans kunskap om världen förenas med hennes person. Därför bidrar ny kunskap till en förändrad människa. Inte bara för att ny kunskap "lagras" i henne utan också därför att hennes personlighet påverkas. Vårt inre måste omvärderas och utvecklas när vi ställs inför ny kunskap som inte korresponderar med gammal kunskap. Bildning handlar om en kreativ process som skapar nya sätt att se på världen. Att vara bildad är inte bara att ha en bred och stor kunskap utan handlar snarare om på vilket sätt vi använder kunskapen till att se oss själva i ett nytt ljus – att våga veta!

*Paulus skriver:
...låt er förvandlas genom förnyelsen av era tankar,
Så att ni kan avgöra vad som är Guds vilja;
Det som är gott, behagar honom och är fullkomligt.*

Rom 12:2

*Flickan satt i tankar
hade just lärt sig läsa
och undrade om livet var ett land
om man kunde resa dit*
Ur Bruno K Öijer

Bildning är att se sammanhang

Människor är alltmer rastlösa i sitt sökande efter helhet. Ett bildningsarbete har sin utgångspunkt i att se samband och helhet, att bidra till överblick och att ge klarhet i och struktur åt det stora informationsflödet, att vidga perspektiv och därigenom höja livskvaliteten. Dessutom kräver mängden information en allt högre grad av medvetande vad gäller t.ex. källkritisk läsning och medvetna val av källor.

Bildning ur ett kristet perspektiv handlar inte bara om att se helhet och samband mellan människan och det samhälle hon lever i. Det handlar också om att betrakta den värld människan lever i som ett uttryck för helheten; Gud, skapelsen och människan. En mångdimensionell bild av människan och världen där även riten och mystiken har sin plats.

*Paulus skriver
Så att Kristus blir allt och i alla*

Kol 3:11

*Alla människor
har av naturen
ett begär att få veta*
Aristoteles 384-322 fvt

Bildning är kroppslig

Den bildningstradition vi förvaltar är en kroppslig bildningstradition i meningen att bildning inte är en intellektuell övning utan ett konkret ställningstagande och ansvarstagande i den värld vi lever i. Evangeliernas berättelser om Jesus visar på hur han undervisade i tal och befriande handling. Ordet och handlingen förenades i ett sammanhang och en synlighet som berättade om och gestaltade Guds rike bland människorna. Guds rike utmanar på alla sätt vår verklighet.

Bildning handlar om att medvetandegöra människan och ge verklighet och gestalt i begreppet Shalom/Salaam – frid och fred för hela människan, allt skapat och hela skapelsen. Paulus beskriver detta i det viktiga samspelet mellan Kristus, som huvudet och kroppen, med sina olika och enskilda lemmar:

*Liksom vi har en enda kropp men många lemmar,
alla med olika uppgifter,
så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus,
men var för sig är vi lemmar som är till för varandra.*
Rom 12:4-5

*I dagens första timmar kan medvetandet omfatta världen
som handen griper en solvarm sten.*
Tomas Tranströmer, Ur 17 dikter

Bildning bemyndigar och befriar

Vår bildningssyn tar sin utgångspunkt i Bibeln. Genom bibelläsning, samtal och bön utmanas vi till samhällsansvar. Hur vi tolkar Bibeln visar sig också i ett mänskligt och politiskt ansvarstagande i samhället. Det är vi, enskilt och tillsammans, som formar grunden för vår tro och för vår gemensamma framtid. Bildning handlar om att befria och bemyndiga. Då fördjupas tron och vi förvandlas.

*Paulus skriver
Genom honom finns ni i Jesus Kristus,
Som har blivit vår vishet från Gud,
Vår rättfärdighet, vår helighet och vår frihet.*
1 Kor 1:30

*Jag spelar Haydn efter en svart dag
och känner en enkel värme genom händerna*
Ur Tomas Tranströmer Allegro

Bildning är och bär kultur

Kyrkans dialog med kulturarbetare är en viktig del i bildningsarbetet. Bildningsarbetet fordrar offentliga mötesplatser där kyrkan är i dialog med kulturen. Kulturdiallog ger konkreta nedslag och vidgar vår egen bild av vår tid i ett religiöst, pluralistiskt och ett mångkulturellt samhälle. Det kan handla om en interkulturell eller interreligiös dialog och ytterst om människors möte och dialog med varandra i existentiella frågor och genom att vi tar ansvar tillsammans. Genom detta växer och utvecklas människan till en bildad människa.

*Paulus skriver
Jag planterade, Apollos vattnade, men Gud gav växten.
Varken den som planterar eller den som vattnar betyder något,
bara Gud, som ger växten.
Vi är ju Guds medhjälpare, och ni är Guds åker, Guds bygge.*
Ur 1 Kor 3:6-9

Och vinden cyklar genom löven fridfullt
Tomas Tranströmer Ur 17 dikter 1954

Bildning utmanar till handling

Mötet med Gud, läsningen av Bibeln och församlingens gemenskap visar en väg att växa och utvecklas som människa. Vi utmanas att leva öppet, inbjudande och i medvetenhet om samhällets utmaningar. I den skärningspunkten föds ett diakonalt samhällsengagemang. Den kristna församlingens diakonala utmaning finns i Matteus kap 25: *Jag var hungrig och ni gav mig att äta...; att genom diakonin visa på Guds rike.*

*Paulus skriver
Kristus tänkte inte på sig själv
Rom 15:3*

*Det liknar dropparna av svart djupsinne
som ibland fångas upp av själen
som ger en välgörande stöt: GÅ!
Inspiration att öppna ögonen.
Tomas Tranströmer, Ur Espresso*

Bildning ger stöd för kyrkans utveckling och fördjupning

Ett grundläggande drag i lärjungaskapet är lärandet. Jesus undervisade sina lärjungar, i teori och praktik, och gav dem verktyg för att omsätta sin tro i handling. Det förändrade världen! Idag är hans lärjungar på samma sätt rustade genom undervisning och ett kristet bildningsarbete – de kan förändra kyrkan och världen!

Det kristna bildningsarbetet rymmer ett *empowerment*, en kraft, som bemyndigar och befriar människan till handling. Bildningsarbetet ger församlingen resurser genom människor som lever i lärandet, som blir till liv, växt och tillväxt i församling och samhälle.

*Paulus skriver
Ni har fogats in i den byggnad
som har apostlarna och profeterna till grund
och Kristus Jesus själv till hörnsten.
Genom honom hålls hela byggnaden ihop
och växer upp till ett heligt tempel i Herren;
genom honom fogas också ni samman
till en andlig boning åt Gud.
Ef 2:20-22*

*Virket vi hittade längs stränderna i våra liv
var vackert redan i sig
tog oss långt ut på öppet vatten
Bruno K Öijer*

Bildning är ett ständigt lärande genom hela livet

Hela livet är ett ständigt lärande. Den tillgång till information som finns idag ställer också krav på hur och vad vi lär oss. All information ger inte kunskap och all kunskap ger inte bildning. Lärandet i den kristna församlingen handlar om att möta människor som unika, med sina behov och möjligheter – att se människan! Det handlar om att ge stöd och uppmuntran för människor som i det livslånga lärandet också söker en andra chans för kunskap och utveckling.

Det kristna bildningsarbetet är mångdimensionellt – Lärandet förenar kropp, själ och ande och uttrycks allra tydligast med bilderna av Jesus och lärjungarna i det livslånga lärjungaskapet. Kunskapen som ges i kyrkans undervisning och gemenskap kan rusta människan för ett självständigt liv och fördjupad tro. Den kan uppmuntra till kritiskt ifrågasättande och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Lärandet sker i mötet med det okända. När egna erfarenheter bryts mot nya perspektiv kan människor växa. Denna bildningsresa har ingen slutstation, men är en ständigt pågående livsresa.

*Paulus skriver
Och min bön är att er kärlek ständigt skall växa
och bli rik på insikt och urskillning,
så att ni kan avgöra vad som är väsentligt och
stå rena och skuldfria på Kristi dag,
fyllda av den rättfärdighet
som är frukten av Jesu Kristi verk, Gud till ära och pris.
Fil 1:9-11*

*Den som är framme har en lång väg att gå
Tomas Tranströmer Ur En afrikansk dagbok*

6. BILDNINGENS PRAKTIK

För att konkretisera bildningssynen i vårt arbetssätt kan nedanstående punkter ge stöd då vi möts för lärande i kurser, undervisning och andra arrangemang. Punkterna kan användas såväl i planering som att utgöra grund för en fortlöpande utvärdering, som uttryck för vårt eget och vårt gemensamma livslånga lärande: *Att vara det vi är genom att vi lär.*

- I våra arrangemang, kurser och utbildningar ska...
- vi ge varandra tillit och förtroende
- vi lyssna färdigt på varandra
- det finnas rum för olika tolkningar bredvid varandra
- alla bli sedda
- alla bemyndigas och utrustas
- alla få bearbeta och reflektera det man är med om
- relationer stärkas
- berättelser delas som öppnar för vidgade perspektiv
- Hela kroppen och alla sinnen inkluderas
- processen innehålla momenten upptäcka, förstå, handla och mogna
- vi läsa och dela Bibelns och våra berättelser så att vi finner en personlig tro

... så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus, och vi är till för varandra.

Rom 12:5

(De urklipppta diktstroforna är hämtade från Tomas Tranströmers Samlade dikter, utgivna av Albert Bonniers förlag och från Bruno K Öijers diktsamling Och natten viskade Annabel Lee, Wahlström & Widstrand, 2014.)